
**MMR-proteiinien korjauskyky (Lynch syndrooma), ihokudos (Sk-DiagMMR, ATK 10430)
– näytteenotto- ja käsittelyohje****Tarvittavat välineet**

- 2 mm kertakäyttöinen stanssi
- DiagMMR-ravintoliuosputki
- steriilit pinsetit ja steriilit sakset
- etanolia tai desinfektointiainetta ihon puhdistamiseen
- laastaria ja harsotaitoksia
- parafilmiä
- Lähetystarvikkeet: KeyTag-lämpötilaloggeri, iso ja pieni salpapussi (esim. Minigrip®), imuliinoja (2 kpl), kuplamuovia ja tasalämpöpakkaus (styrox- ja pahvilaatikko).

Ennen näytteenottoa

1. Tilaa näytteenottovälineet (2 mm stanssi ja DiagMMR-ravintoliuosputki) laboratoriomme hyvissä ajoin ennen näytteenottoa. Rajallisen säilyvyyden vuoksi tarvikkeet tulee kuitenkin tilata vasta, kun näytteenotosta on sovittu. Näytteenottovälineiden mukana toimitamme KeyTag-lämpötilaloggerin, jota käytetään, kun näyte lähetetään laboratoriomme. Säilytä lämpötilaloggeria huoneenlämmössä ja ravintoliuosputkea jääkaapissa.
2. Näyte voidaan ottaa vain alkuvuokosta (ma-ke).
3. Ota DiagMMR-ravintoliuosputki jääkaapista huoneenlämpöön vähintään tunti ennen näytteenottoa.

Näytteenotto

HUOM! Näytteenottaja on vastuussa siitä, että näyte on otettu ohjeiden mukaisesti ja steriilisti.

1. Puhdista kyynärvarren iho noin 5-10 cm päästä kyynärtaipeesta etanolilla tai desinfektioaineella. Valitse ihosta kohta, jonka alla ei ole pinnallisia laskimoita näkyvissä eikä poikkeavia ihomuutoksia. **Näytteenottoalueella ei saa käyttää puudutteita.**
-

2. Kierrä stanssia kevyesti painaen $\frac{3}{4}$ -1 kierrosta niin, että se läpäisee ihon 2-3 mm syvyydeltä. Biopsian tulee ulottua verinahkaan asti siten, että biopsiakohdasta tulee pientä tihkuvuotoa. Mahdollinen veri biopsiapalassa ei haittaa analyysiä.
3. Nosta biopsiapala **steriilisti** pinseteillä näyteputkeen, jossa on DiagMMR-ravintoliuos. Jos biopsiapala ei irtoa pelkillä pinseteillä, leikkaa se tarvittaessa irti steriileillä saksilla. Jos ihonpala tarttuu ravintoliuokseen siirrettäessä kiinni pinsetteihin, voi stanssilla auttaa sitä irtoamaan.
4. Varmista, että biopsiapala laskeutuu näyteputken pohjalle. Jos pala jää nesteeseen pinnalle kellumaan, painele sitä kevyesti pinseteillä tai stanssilla niin kauan, että pala uppoaa nesteeseen.
5. Sulje putki ja napauta putkea kevyesti muutaman kerran, jotta mahdolliset ilmakuplat poistuvat.
6. Paina biopsiakohtaa harsotaitoksella ennen laastarin laittamista ja sen jälkeen 5-10 minuuttia. Näytteenotosta voi jäädä parannuttuaan pieni jälki ihoon. Joskus näytteenotosta voi tulla pieni verenpurkauma (mustelma), joka häviää itsestään.
7. Tarkista lopuksi, että näyteputki on kunnolla suljettu, ettei putki pääse vuotamaan lähetyksen aikana. Kiedo parafilmiä korkin ympärille. Kiinnitä nimellä, henkilötunnuksella ja näytteenottopäivämäärällä varustettu tarra näyteputkeen.

Näytteen säilytys ja lähetys

1. **Näyte säilytetään näytteenoton jälkeen huoneenlämmössä, eikä se saa missään vaiheessa kuivua tai jäätyä.** Sallittu säilytyslämpötila on 18-25°C, eikä tästä tule poiketa, muuten näyte joudutaan hylkäämään. Näyte lähetetään laboratorioon mieluiten heti näytteenottopäivänä. Näytteen tulee olla perillä viimeistään näytteenottoa seuraavana päivänä.
2. Näyteputki pakataan pieneen salpapussiin. Salpapussi **ja huoneenlämmössä säilytetty lämpötilaloggeri** kääritään kuplamuoviin. Käynnistä loggeri painamalla START/MARK -nappia juuri ennen kuin kiedot loggerin kuplamuoviin. Loggerin valot välähtävät muutaman kerran ja mittaus alkaa. Kääri näyte ja loggeri kuplamuoveineen kahteen imuliinaan ja laita ne isoon salpapussiin. Kääri pussi tiiviiksi pakkaukseksi ja aseta se styrox-koteloon. Sulje kotelo teippaamalla ja laita pahvilaatikkoon.

Linkki näytteenottovideoon löytyy kotisivuiltamme:

<https://www.yml.fi/> → Laboratoriokäsikirja → Tutkimukset (hae tutkimusta esimerkiksi numerolla 10430 tai lyhenteellä DiagMMR)